

14
D. D.
DISSERTATIO HISTORICA
DE
TURCIS,
ANTIQUISSIMIS
SCANDIÆ POPULIS.

QUAM

Consens. Ampliss. Philos. Ordine,

PRÆSIDE

MAG. **JOHANNES**
BILMARK,

HIST. & PHIL. PRACT. PROF. REG. & ORD.

Ventilandam sistit

CAROL. GUST. BROCCMAN,

NORCOPIA - OSTROGOTHUS.

In Audit. Maj. d. IV. Julii Anni MDCCLXVI.

H. P. M. S.

ABOÆ
Impressit JOH. CHRISTOPH. FRENCKELL.

S:Æ R:Æ M:TIS
MAGNÆ FIDEI VIRO,

D: NO JOHANNI
IHRE,

Reg. Canc. CONSILIARIO,
PROFESS. Skytt. Reg. & Ord. Equit. Aur. de Stel-
la Pol. Acad. Litt. Human. Stockh. & Societ. Reg.
Scient. Upsl. MEMBR. Societatisque Antiquar.
Londinensis Socio Honorario,

MÆCENATI MAGNO,

Hoc Meletema
Sacrum
esse voluit

CAROL, GUST. BROOCMAN.

§. I.

Sicut omnium fere gentium origines densis involutæ sunt tenebris; ita nec eodem fato exempta fuit vagabunda Scytharum natio. Antiquam valde ipsam fuisse omnes fatentur Auctores, quod etiam probant fabulæ, quæ initia ejusdem indagaturis occurrunt. Sic HERODOTUS refert, Scythas a quodam *Targitheo*, *Jovis* filio & *Borysthenis* filia exstitisse, quibus *Lipoxa* filius erat, Parens omnium Scytharum (a). Aliam narrarunt fabulam Græci, qui Pontum incoluerunt. Scilicet perhibent *Herculem*, vaccas *Gerionis* ducentem, in terram, quam Scythæ deinceps habuerunt, venisse, ibique monstruosam quandam virginem compressisse, atque ex illa tres filios sustulisse, *Agathyrfin*, *Gelonem* & *Scytham*, a quo Scythas omnes descendisse adserunt (b). Cum vero per *Jovem* aërem, per *Borysthenem* aquam intellexerint veteres, tanto verborum & anigmatum apparatu

Græci, more loquendi illis familiari, hoc tantum indigitare voluerunt, Scythas esse antiquissimos populos & ipsis elementis ferme cœvos. Veram quoque & certam Scytharum patriam frustra quærimus, quippe Scythæ sunt, ut inquit Poëta (c),

*Quorum plaustra vagas rite trabunt domos,
Immetata quibus jugera liberas
Fruges & Cererem ferunt,
Nec cultura placet longior annuâ.*

Ubi læta igitur pascua & irrigua loca, quæ pecudibus sustentandis essent idonea, invenerunt, ibidem Scythæ manserunt; quare etjam *Scythæ Nomades* (d) dicti fuerunt. Et sicut his naturæ dotibus luxuriant regiones, *Tauro* monti adjacentes; ita constat, quod Scythæ circa radices hujus montis per longam satis annorum seriem subsisterint, proptereaque ab antiquis Historicis & Geographis appellantur modo *Tauri*, modo *Tauro-Scythæ*. Sic HERODOTUS inter nationes Scythicas primo loco nominat *Tauros* (e), quorum truculentiam non reticet POMPONII MELA (f), immo *ταυροὶ σκυθία* mentionem facit STRABO (g). Quocirca memoria imprimis dignum est, quod *Orestes* ejusque Soror IPHIGENIA dicantur ea sacra in Cappadociam attulisse, quæ *Tauropoli Diana* (h) habentur (i). Prope hunc montem tranquillam satis vitam diu egisse videntur *Tauro-Scythæ*, in culturam rei pecuariae valde intenti; quæ ipsorum halcyonia deinceps turbaverunt Massagetæ, qui *Tauro-Scythas* victos in fugam conjecerunt. Hi rur-

sus

sus Cimmerios a vitis expulerunt sedibus, illosque terga vertentes tanto ardore sunt insecuti, ut non prius substiterint, quam in Mediam pervenissent, totumque hoc imperium, cui tunc præfuit CYAXARES I, in suam redegerunt potestatem, a quo tempore dominatum Asiæ per XXVIII annos tenuerunt. Interea vero CYAXARES occasionem quærebat novos hospites ejiciendi, & quum aperto Marte illos adgredi non auderet, simulatione amicitiae circumventos ita ad incitas redegit, ut ex Media se recipere, regionemque, quam antea incoluerant Cimmerii, repetere coacti fuerint (k).

(a) In Melpom. Libr. IV. c. IV. (b) Ibid. cap. VIII. (c) Vid. HORAT. Carm. l. III. Od. XXIV. (d) Σκυθῶν Νομάδων mentionem sæpe faciunt cum alii Scriptores, tum HERODOTUS passim. (e) libr. cit. (f) In lib. de situ orb. p. m. 59. (g) Rer. Geogr. l. XII. p. m. 809. (h) Cum veteres Scythæ venationibus valde delectati fuerint & arte jaculandi adeo excelluerint, ut CYAXARES, Medorum Rex, filium illis tradiderit instituendum, Græti que ipsum Herculem a Scythiis eandem didicisse artem perhibebant, nemo miretur, quod Diana, quam curam venatorum & silvarum agere cæci crederunt Veteres, templum in primis exfruentum curaverint Scythæ. (i) Vid. STRAB. cit. loco. (k) Vid. HEROD. l. I. & IV.

§. II.

Quorsum se contulerint Cimmerii patria expulsi, & ubinam penates suos rursus constituerint, non nostrum est jam operose disquirere. Illorum tamen vestigia premere nolumus, qui eosdem ad intentas

usque *Kemienſium* noſtrorum rupes ſollicite deducunt, atque hos ex illis ſuam repetere originem argutius, quam verius contendunt. Hi enim ſunt, qui totum ſeſe orbem, illuſtrioresque gentes intra Scandinaviæ pomeria non malo quidem propoſito, ſed infelici certe ſucceſſu, includunt. In eo autem omnes, quotquot adſpicere nobis licuit, Geographi & Hiſtorici inter ſe conveniunt, quod Cimmeriorum patria, dum eos aggreſſi ſunt Tauro-Scythæ, fuerit in illis terris, quæ Ponto Euxino & Paludi Mæotidi orientem verſus adjacent. Quare HERODOTUS fatetur (a), quod jam ſuo ævo in his oris plura loca ſuperfuerint, quæ veterum dominorum appellationem & memoriam conſervarent. Mutatis autem dominis, *Tauri*, quæ Scytharum fere omnium fuit conſuetudo, nomina etiam locorum mutarunt, & novam hanc patriam vocarunt *Tauricam*, quam alii ſcriptores *Cherſoneſum Tauricam* dixerunt. Verum neque hæc nomina immutata manſerunt, ſed ſicut *Scytharum* nomen in *Getarum* ſenſim fuit effictum; ita *Tauro-Scythæ* nuncupati ſunt deinceps *Tauro-Getæ* & paullo poſt *Tyri-Getæ*, in primis poſtquam occaſum verſus ſe magis magisque extendiſſent. Non equidem ignoramus, quod nonnulli referant *Tyri-Getas* ad Græcos; verum STRABO (b), inter antiquiſſimos & probatiſſimos Veterum Geographorum merito ponendus, *Tyri-Getas* Scythicis populis ubique annumerat (c), forte tamen ob admixtos Græcos (d) quidam eorundem *Ἑλληνας Τυρίδας* appellant. Sedes ipſorum

rum hoc modo delineat nominatus Auctor: Regionis totius, quæ jam dicto inter Istrum & Borysthenem intervallo superjacet, prima portio est solitudo Getarum: deinde Tyri-Getæ, post hos Jazyges, Sarmatæ & qui Basilii, id est Regii dicuntur, & Urgi, quorum plerique Nomades sunt, quidam etiam agriculturæ operam navant: hos serunt etiam sæpe ad uiramque Istrum partem habitasse. In mediterraneis Bastarnæ sunt, Tyrigitis ac Germanis confines, ac fere ipsi quoque Germanici generis (e). Hi Tyri-Getæ fluvio Tyra, hodie Niester vel Dniester, cujus littoribus longe lateque insederunt, nomen dederunt. Meminit quoque Tyra-Getarum PLINIUS (f), quos scribit incolere spatiosam insulam (g) in flumine Tyra. Denique sicut olim haud infrequens fuit populis, voces contrahere ut facilius pronunciarentur; ita quoque Tyri-Getæ successu temporis dicti sunt Tyritæ (h) & tandem Tyrca vel Turca.

(a) In Melp. Cap. XII. (b) STRAB. Geogr. L. VII. p. m. 473 & seq. (c) libr. cit. p. 443 - 452. Quid? Quod nomen ipsum hoc adfatim indicet. (d) Memorabilis in primis est locus apud DIONYSIUM Poëtam v. 305, 306.

Δακῶν τ' ἄσπετος αἶα, καὶ ἀλκήμεντοι Ἕλανοὶ

Ταυροὶ δ' οἱ ναίειν Ἀχιλλῆος δρόμον αἰπὺν,

3. e. Et Dacorum immensa tellus & strenui Alani, Taurique qui habitant Achillis cursum aditu difficilem. Immo STRABO p. 469. perhibet, insulam, Leuce dictam Achilli dicatam fuisse, quod vix factum, nisi Græci quidam hic consedissent. (e) Vid. lib. cit. p. m. 470. (f) Hist. Natur. L. IV. c. XII. p. m. 192. (g) PROCOPIUS hanc terram Achillis Insulam vocat,

cam =

eamque Dromum ab aliis fuisse nuncupatam subinnuit. (b)
 PRÆTOR. *Orbis Gothici libr. l. c. VII. §. IX.*

§. III.

Antequam ulterius progredimur, in natales nominis *Tyrçarum* seu *Turçarum* inquiremus. Quocirca statim observamus, quod plerique Auctores, qui de Turcis aliquid memoriæ prodiderunt, in tradenda nominis Etymologia affectum magis, quam ingenium indicaverint; plane quasi verum esset, quod, qui grandibus sed truculentis facinoribus innotuerit, ejus quoque nomen omen haberet & ipsam ferociam spiraret. Sunt tamen nonnulli & mitiores illi, qui *Tircarum* & gentem & nomen derivant a *Japheti* filio, *Thiras* dicto *Genes. X. 2.* (a) quum ab aliis *Japheti* nepos *Thogarma* *Gen. X. 3.* generis auctor salutetur (b); qui tamen opinionis suæ non alias adferunt rationes, quam aliqualem nominum similitudinem. Quidam nomen derivant a *Thartak*, *Avitarum* Idolo, *2 Reg. XVII. 31.* (c). Alii originem nominis repetunt vel ex *Turca*, magna & opulenta Persarum urbe (d), vel a fluvio rapido *Turk*, qui in mare *Hircanum* aquas suas exonerat (e); verum cum incertum adhuc sit, an *Tirca* vel *Turca* hoc oppidum aut regiones huic fluvio adjacentes olim incoluerint, has sententias Auctoribus suis defendendas relinquimus. Addimus tantum, quod cum nomina tam oppidi quam fluvii memorati recentiora videantur, siquidem apud veteres Geographos non occurrant, a neutro horum antiqua

qua *Turtarum* natio denominari potuerit. Alii rursus derivatum volunt *Turcarum* nomen a provincia *Turkestan*, quæ inter *Tattariam* & *Mediam* sita est, quam antiquitus inhabitasse perhibentur *Turce*, antequam ad *Mare Caspium* penetrassent (f). Immo sunt, qui existimant, OTHINUM, *Turcarum* in Scandiam se recipientium Principem & antesignanum, ex provinciæ modo dictæ urbe *Chasgard*, quod nomen in *Asgard* mutarunt Gothi, fuisse ortum (g). At nisi fallimur, provincia hæc potius a suis habitatoribus *Tauris* fuit cognominata, nec illa his nomen dedit. Nonnulli arcessunt *Turcarum* appellationem a Chaldaico *תור* ejicere, expellere, rejicere cum dedignatione; quasi feroci huic genti tale nomen in ignominiam ab Arabibus fuerit impositum ob rapacitatem & crebra latrocinia in illorum terras suscepta (h). Alii denique in ea versantur opinione, *Turcas* ita appellatos a voce *Turc*, quæ ipsorum lingua denotat bubulcum, hominem agrestem, vagabundum & rapto vivere adsuetum (i). Quæ quidem sententia non penitus est rejicienda, quum POMPONIUS MELA (k) tradat, *Tauricos* Scythicæ fuisse originis; adeoque qui Græcis *Nomades* dicebantur, habita pristinae vitæ ratione se ipsos *Turcas* appellarunt, quemadmodum Græci *Scythas* nuncuparunt, qui sibi ipsis erant & vocabantur *Scoloti*, teste HERODOTO (l). Verum cum mons *Taurus* ab antiquissimis celebretur Scriptoribus, & hujus accolæ fuisse *Tauricos*, *Turcarum* majores, conslet, ab his montium jugis ipsos cognominatos fuisse colli-

gimus. Nomen rursus montis commode deducitur ab antiquo Scythico vocabulo *Taur*, *Tauru*, *Torn*, quod montem significat, quo *ταῦρος* insignitus fuit mons *Taurus* (m), addita solum terminatione Græca. Quocirca notari omnino merentur verba Nob. STRAHLENBERGI (n): *Was nun den Nahmen Taurus betrifft, so werde vorhin in meinem Prodro- mo erwehnet haben, das Tau und Tauri in der alten Taterische Sprache, Tag aber in der neuern wieder- um ein Gebürge oder ein Berg heisse, daher die Nah- men Tavistaner, Tagestaner oder Berg-Tatern: item in der Alt-Scythischen Sprache Taunasis, König und Herrscher eines bergigten Landes oder Gegen entstehen.*

(a) Vid. GÖRANS. *Diss. de prisce Scand. inc.* p. 6. (b) PRÆTOR *Orb. Geogr. l. 1. p. m. 23.* (c) STEPHANI *Lex. Hist. Geogr. & Poët. ex edit. Nic. LLOYDII.* p. 805. (d) HOFF- MANNI *Lex. Univ. Tom. ult. p. 499.* (e) l. c. HOFFMAN. (f) BAUDIER *Invent. de l'Hist. gen. des Turcs p. m. 2.* (g) Rev. Episc. FILENII *diss. de Sacris Pont. gentil. P. 1. p. 35.* (h) BAUDIER l. c. (i) HUBN. *Hist. Polit. Tom. 1. p. 598, ad- de DU FRESNE Glossar. ad Script. Med. & inf. Latin. voc. Tur- comannus.* (k) *De situ orbis lib. 1. c. XXI.* (l) *Lib. IV.* (m) DALIN *Hist. Patr. T. 1. p. 17. not. d.* (n) *In Norde und Ost- Theil von Europa p. m. 328.*

§. IV.

Filum narrationis expeditionum, in Scythiam susceptarum, hætenus aliquantum interruptum nunc ex instituti tenore redintegrabimus. Vidimus au- tem partim quod Massagetæ Scythas Tauricos in Europam propulerint, partim etiam quod Scythæ

hi post amissum Mediæ imperium in orientalibus Europæ partibus confederint. Ex HERODOTO præterea constat, quod CYRUS, primus Persarum Monarcha, Scythas bello sit persecutus (a); verum cum per hos alii intelligant Massagetæ (b), barbarum Asiaticarum Auctores, & XENOPHON Scythicam hanc expeditionem ignoret, probabile saltem est, quod *Tyri-Getas* non exagitaverit *Cyrus*. Interim tamen inde ab antiquissimis temporibus Persæ in Scythas, qui *Tyrigetæ* dicebantur, minus bene affecti fuisse videntur. Quamobrem etiam cum DARIUS HYSTASPIS ad imperium accessisset & internos motus feliciter composuisset, arma statim in Scythas movit, causam hujus expeditionis præferens irruptionem illam, quam Majores Scytharum ante CXX annos circiter in Mediam susceperant, quod diserte testatur HERODOTUS (c); quamvis alii Auctores aliam adferre causam soleant (d). Quicquid sit, DARIUS ingentibus copiis stipatus Scythas aggrediebatur, quorum vires quum his repellendis non sufficerent, ceteras Scytharum nationes, quæ jam tum non paucæ fuerunt, in societatem militiæ sollicitarunt, sed quæ ipsos destituerunt; iniquum procul dubio judicantes, illis suppetias ferre, qui priores aliorum otia turbaverant. Necessitate igitur compulsi Scythæ, uxores, liberos & quicquid præterea carissimum habuerunt, versus Septemtrionales Europæ partes se recipere coegerunt, ut imminens declinarent periculum. Quænam hæc fuerit Scytharum natio, quam acerrime insectabatur DARIUS, haud obscure pate-

bit; si modo in memoriam nobis revocemus, quod testentur HERODOTUS (e), CORNELIUS NEPOS (f) alique Scriptores, scilicet quod Persæ flumen *Issrum* transierint, antequam ad Scytharum pervenerint tuguria. Hinc enim colligere licet, quod Scythæ avitis sedibus ejecti, & in Scandiam transeuntes fuerint *Tyrigetae* vel *Turcae*. Quod insuper Ineulentissime evincit locus ex STRABONE (g): *Μεταξὺ δὲ τῆς Ποικίλης θαλάττης τῆς ἀπὸ τοῦ Ἰστροῦ ἐπὶ Τύραν, καὶ ἡ τῶν Γετῶν ἐρημία πρόκειται πρὸς τὸν ποταμὸν, καὶ ἀνδρὸς ἐν τῇ θαλάττῃ ἀποληφθῆς ὁ Τάσιππος καὶ ὅτι καί τινος διέβη τὸν Ἰστρον ἀπὸ τῆς Σκύθης, ἐκινδύνισεν παντραπεῖαν διψῆσαι διαλυθῆναι συνῆκε δ' ὅψε καὶ ἀνέστρεψε.* Non tamen diffitendum est, quod quidam *Tyrigetarum*, depulso periculo, ad pristinas sedes sint reversi. Hi ipsi pacatam vel saltem magnis motibus non interruptam egerunt vitam, donec ALEXANDER M. trajecto *Issro* flumine *Tyrigetas* seu *Turcas* fuit aggressus, cum quo varia quidem fortuna hi pugnarunt, sed tandem victas dare manus sunt coacti; quæ fortitudinis documenta præstitit ALEXANDER admodum Juvenis (h). Post hæc discordiis rerumpublicarum Græciæ nec non mutuis Principum Asiaticorum contentionibus factum est, ut aliquamdiu respiraverint *Tyrigetae*, donec Rex Parthicus MITHRIDATES EUPATOR illos magno impetu fuerit aggressus; qui tamen post ancipites utrinque pugnas bellum composuit, *Tyrigetasque* in suam recepit amicitiam. Hinc MITHRIDATES altiora spirare cœpit & palmas orbis, quas soli hætenus tenuerunt Romani, dubias illis reddere fate-

fategit. Verum cum de tanta spe fuisset dejectus, rebus contra CN. POMPEJUM infelicitè gestis, in Scythiam & quidem ad Turcas se contulit, quem cum insequeretur POMPEJUS, Turcæ, qui Legionibus Romanorum repellendis se impares sentirent, ad septentrionales oras se rursus contulerunt, ibique errantes penates constituerunt (i). Hinc odium veterum Scandianorum in Romanos gravissimum. Hinc de altera colonia, quæ in Boreales oras se contulit, in Historiis nostris antiquis dicitur, quod ex Turcis & Asiaticis populis fuerit composita (k); quod eodem etiam jure de priore colonia diceretur, si pleniorẽ ejus, quam nunc possidemus, cognitionem haberemus.

(a) Lib. I. c. 214. (b) Hist. Univ. T. III. p. 450. (c) L. IV. c. 1. & III. (d) JUSTINUS L. II. c. V. hanc adfero, quod Scytharum Rex negaverat, se daturum filiam suam in matrimonium DARIO p̄senti. (e) Lib. IV. (f) In vit. MILT. c. III. (g) Geogr. Lib. VII. p. m. 468. Atque prima hac in Septentrionem Scytharum immigratio facta est sexcentis circiter annis ante nat. CHRIST. vid. BAYER. in Chronol. Scyth. Actis Petrop. insert. Tom. I. (h) FREINSHEM. Supplem. ad CURT. L. II. c. IV. (i) LIVII Hist. Rom. passim. (k) Hist. HERVÆ statim ab init.

§. V.

Postquam ita originem veterum Turcarum, illorumque migrationes ad Septentrionales terras dilucidæ, ut opinamur, exposuimus; juvat nunc aliorum sententias de his populis breviter expendere. Statim igitur nobis obveniunt illi, qui existimant

Turcas eosdem fuisse cum *Thyffagetis*, de quibus in hunc modum loquitur HERODOTUS: μετα δὲ τὸν ἔρημον ἀποκλίνει μάλλον πρὸς ἀπιδιάνην ἄνεμος, ἰέμενται θυσσαγίται, ἔθνος πολλὸν καὶ ἰδίον ζῶσι δὲ ἀπὸ θήνης, i. e. Post hanc solitudinem declinando magis ad ventum subsolanum, incolunt *Thyffagetæ*, natio copiosa & propria & e venatu victitans (a). Quare etiam Nob. JAC. WILDE *Thussos* nostrates *Thyffagetis* & nomen & originem debere existimat (b), & filius ejus Cel. AND. WILDE *Thussos*, haud diversos fuisse censet a *Tyritis* seu *Tyragetis*, fluminis *Tyræ* accolis (c). Sed licet verum sit, quod *Thyffagetæ* atque *Tyræ* & quoad nomen & viciniam sedium inter se convenire videantur, quare etiam nonnulli auctores *Thyffagetæ* HERODOTI, *Tyregetæ* STRABONIS atque *Thussagetæ* PLINII inter se permisceant (d); attamen cum POMPONIUS MELA diferte distinguat inter *Tyrsagetæ* & *Turcas*; consultum quoque nos ducimus, diversitatem harum nationum constituere; quamvis forte negari nequeat, quosdam *Thyffagetæ* in societatem *Turcarum*, versus Boreales oras se conferentium, venisse. Nec sententiæ nostræ admodum obest, quod in antiquis Historiis primi Scandiæ incolæ nuncupentur *Thussar*, item *Rimbussar*; hoc enim nomen ipsis indidisse videtur OTHINUS II, ut ferinam indolem incondita hac appellatione illis exprobraret, & simul divinam, quam sibi arrogaverat, auctoritatem adsereret. Ceteris enim ferocius fuisse *Thyrsagetæ* vel ex his VALERII FLAG. Cl versibus colligi potest:

Non

Non ego sanguineis gestantem tympana bellis
Thyrsagetem, cinctumque vagis post terga filebo
Pellibus (f).

- (a) Lib. IV, §. 22. (b) In *prap. Hodeg.* ad PUFFEND.
p. 25. (c) In *not.* ad *Hist. Jur. Publ.* cap. 11, §. XV, p. 154.
(d) STEPH, *Lex.* in *voc.* Thyrsageta. (e) Lib. I, cap. ult.
(f) Lib. VI, vers. 134. seq.

§. VI.

Thyrsagetis modo memoratis *Ἰυρκας* vicinos ponit HERODOTUS, ita enim ille: *Συγχέες δὲ ἱστοῖσι (Θυσσαγέταις) ἐν τοῖσι αὐτοῖσι τόποισι κατοικοῦντες διὰ τοῖσι ἑσπέραις κούραις Ἰυρκαι, καὶ ἔτι ἀπὸ Θίης Ζώνης.* Id est: His contigui & in eisdem habitantes locis sunt illi, quibus nomen inditum est *JYRCÆ* & ipsi e venatione viventes (a). Hinc rursus occasionem sibi sumserunt non pauci concludendi, *Jyrkas* hos eosdem plane esse, qui postmodum dicti sint *Tyrcae* vel *Turcae*; præsertim cum incuria Librariorum littera *T* in *t* demtis scilicet apicibus facili negotio mutari potuerit. Quæ quidem opinio exinde etiam corroboratur, quod POMPONIUS MELA proxime post *Thyrsagetas* ponat *Turcarum* sedes (b). Hac persuasione originem nominis *Jyrkarum* in hodierna potissimum lingua *Turcica* quæ siverunt Eruditi. Sic Nob. STRAHLENBERGIUS hanc appellationem accessit a voce *Turcica Jyrick*, quæ significat *vagum* & qui nullam certam habet mansionem (c). Sed si mendum quoddam hic lateat, quod tantum non omnes

mnes agnoscunt, erit illud corrigendum, & hoc facto standum erit Etymologia, quam §. III. vindicavimus. Ceterum *Jyrcas* non plane eosdem esse cum *Turcis* nostris vel inde constare arbitramur, quod in Septentrionali plaga adhuc sit provincia *Jugra* vel *Jubra* (d), quam *Jyrcarum* Nepotes inhabitare & eidem nomen dedisse, verissimile est. An vero ex hac sequenti tempore processerint *Hungari*, non nostrum est jam dispicere.

(a) *Lib. IV. §. 22.* (b) *L. I. p. m. 55.* (c) *Lib. cit. p. m. 66.* (d) *GUAGNINI Descript. Moscov. p. m. 167.*

§. VII.

Sunt quoque nonnulli, iidemque magni nominis viri, qui existimant *Turcas* nostrates a *Tyriis* originem duxisse; quam sententiam non solum affinitas nominum, sed etiam alia confirmare videntur momenta. Ad rhombum vero in primis facere censetur, quod negotiosa *Tyriorum* natio commercia instituerit, tam cum aliis gentibus, littora *Maris Mediterranei* inhabitantibus, quam cum ipsis *Hyperboeis*. Quocirca notatu dignissimus est *PHOTII* locus ex antiquissimi Philosophi *ANTONII DIOGENIS* relatione de *Tyriorum* quorundam scil. *DINIÆ*, *CARMANIS* & *MENISCI* itinere admodum curioso in *Thulen* (a), per quam plerique Scriptores ipsam intelligunt Islandiam. Atque hoc ipsum plenius corroborare nituntur ex lapide quodam *Runico*, qui in *Sudermannia* parocia *Akerensî* conspicitur, & sic ha-

habet: AMVIT RISTI STINA THINA ULLI SU-
NI SINA, UNULFU, AKU, HRENGI, BRUDUR
SINA, WARDI UTI TERI BINA, IGALMARNÄ,
SUTUMA &c. i. e. ex versione *Peringskildiana*:
Amvitus erexit lapides hos omnibus filiis suis, ut &
Unulpho, Achoni & Hrengoni fratribus suis, qui erant
Excubitores peregre in Tyro civitate, in Gallico mari
(seu Mediterraneo) ac Sodoma (b). Enimvero licet non
negemus, antiquos *Tyrietas* non solum cum *Græcis*,
sed etiam cum *Tyriis* commercia subinde instituis-
se (c); attamen nullo constat indicio, quod vel
Tyriorum colonia quædam ad *Scandiæ* oras sese ha-
bitatum contulerit, vel quod ipsi *Scandiani* com-
merciorum gratia *Tyrum* sint profecti, quamvis de
Tyri-Getis & Thracibus hoc valeat. Quid? quod
Scandiani, regnante *Dynastia Goreana*, vix patriæ
limites sint egressi, & postquam sub familia *Ynglin-*
gica frequentiores expeditiones orientem versus ex
terris nostris sint susceptæ, *Tyrus* adeo de pristino flore
deciderat, ut *Tyrum* etiam *Tyri* quis quæreret. De-
nique a veritatis cynosyra nos parum declinatu-
ros existimamus, si vel contendamus per urbem *Teri*
intelligi antiquam *Moschoviæ* civitatem *Tweri*, per
Igalmarnam (d) significari *Ingermanniam*, & per *Su-*
tumam indigitari *Susdaliæ*; in quibus locis, ut do-
cent annales, veteres *Gothi* præsidariam sæpe ege-
runt curam; vel etiam explicationi assentiamus,
quæ invenitur in *Actis Litt. Svec.* (e).

(a) RUDB. *Atlant. T. III. p. 351. seq. collat. cum RAMI*
Ulyssæ p. 165. (b) PERINGS, *Not. ad vit. Theod. p. m. 402.*

(c) DALIN. *Hist. Tom. 1. n. m. 60. not. g.* Citator ab ipso
auctores. (d) Mag. GÖRANSS. doctissime commentatur in
significationem hujus nominis, sed prob! dolo explicatio ejus mi-
nime arridet illis, qui argute explicant i Galmarna per Galmar-
riam. (e) Ann. 1726, p. 148.

§. VIII.

Tantam nominis celebritatem jam ab antiquis-
simis inde temporibus consecuti sunt *Trojani*, ut ab
horum reliquiis & Trojâ, velut ex patriâ majesta-
tis gloriæque omnis natali domo origines suas re-
petant etiam illi, qui per obscura & tenuia initia
ad honoris culmen sint enixi. Taceo aliorum in
hoc negotio molimina, sufficiat nobis observasse,
quod Historici nostri celeberrimi RUDBECKIUS (a),
PERINGSKIÖLDIUS (b) alique existiment, *Tyrcas*
nostros fuisse *Teucros*, qui, diruta Troja, partim
in Hesperiam, partim in Scandinaviam se contule-
rint. Immo narrationis suæ initium faciunt ab i-
pso Jove, qui filium genuisse perhibetur *Dardanum*,
unde nostri effingunt *Thardan* & *Thordân*, *Jovis to-
nitru*; atque hinc prolixam nobis seriem exhibent
Principum, qui inde a *Dardano* usque ad OTHI-
NUM II *Asgardie* seu, ut illi opinantur, *Troja*
regnarunt. Ego quidem neque

illis detrahere ausim

Herentem capiti multa cum laude coronam (c);

Nec adeo promptus sum ejusmodi fabulis assentire.
His enim omnibus argutiis quam parum roboris in-
sit,

fit, quisque facile intelligit, nec huic opinioni alius adsurget, nisi qui ex sola nominum similitudine ad eandem rem præpropere nimis argumentetur. Præterea vel ipsa Chronologia convellit hanc sententiam. Hinc enim constat, quod Troja a Græcis sit funditus diruta sexcentis circiter annis antequam Tauricos populos exagitaverint Massagetæ. Esto igitur, quod OTHINUS II qua fuerit astutia, PRIAMI nomen assumerit, id quod forte non aliunde quam ex *Trojumanna Sagu* constet; an tamen inde sequitur, quod hic Trojanorum Princeps fuerit? Profecto non: præsertim cum mille circiter anni inter Priamum & Othinum intercesserint. Quare etiam Nob. STJERNHJELM false admodum ridet hanc sententiam de *Turcis* a Trojana stirpe oriundis (c). Esto denique, quod Gothi sequioribus temporibus *Phrygiam*, ubi Troja sita fuit, incoluerint, sicut ex CLAUDIANO (e) dilucide constat:

*OstroGothis colitur mistisque Gothunnis
Phryx ager;*

Non tamen inde concludere fas est, quod majores eorum eadem quoque tenuerint loca.

- (a) *Atlant. Tom. I. c. 36.* (b) *Not. ad vit. THEOD. p. 617. nec non Tab. Geneal. p. 5, 6, 7.* (c) *HORAT. Sat. L. I. Ep. X.* (d) *Vid. litter. ejus in not. ad Herv. Hist. p. 5 & 6.* (e) *In Entrop. Lib. 2. vers. 152. 153.*

§. IX.

Nec illi hoc loco erunt silentio prætereundi, qui existimant, Turcas nostrates eandem esse gen-

tem cum hodiernis Turcis & ut videtur, ab his illorum repetunt natales, quam sententiam tam appellationum, quam linguarum utriusque Populi convenientia satis confirmare videtur. Nec nos huic hypothefi difficilem adderemus calculum, si modo Historiæ docerent, Turcas hodiernos saltem a temporibus Nativitati Christi proximis easdem, quas jam habent, antiquitus tenuisse sedes. Enimvero cum ex Historiarum monumentis liquido pateat, quod gens illa, quæ *Turcarum* nomine postmodum fuit insignita, usque ad Sæculum VII trans Tanaim nullis certis perpetuisve domiciliis usa, hoc ævo ad Pontum Euxinum & veteres Iberos accesserit, ubi partem eorum, stipendiis oblati, invitatam FLAVIUS HERACLIUS AUGUSTUS, adversus Persas id temporis navigans per Pontum Euxinum, copiis suis adscripsit (a); vel me non monente apparet, quod *Turcæ*, qui imperium Constantinopolitanum occuparunt, longe serius in Europam pervenerint, quam illi, qui Asgardix Principis OTHINI fuerunt adscelæ. Quo tamen ipso non negamus, quin *Turcæ* nostrates & *Turcæ* hodierni ex eadem stirpe scilicet ex Scythis Tauricis fuerint oriundi; quamvis inter has Tauricorum colonias, quæ in Europam penetrarunt, intervallum plurimum Sæculorum intercefferit. Quo ipso penitus rejicimus illorum conjecturam, qui Turcas hodiernos ex Trojanis originem ducere, graviter urgent (b).

(a) Hoc ex SIMONE, *Magist. Offic. narrat* LEUNCLAVIUS *Lib. 1, Hist. Musulm. p. 22, & 23.* (b) Huc referimus

in primis HENRICUM WOLTER in Chronico ArchiEp. Bremi.
qui ita scribit: Ubi (CAIRI) in Egypto residet SOLDA-
NUS, qui est abnegatus semper & pessimus Christianus, &
constituitur vel creatur a Rege Turcorum, qui in Latino
dicitur Teucerorum; nam Teucer dicitur Turcus & Teu-
cri sunt Turci. Vid. Biblioth. Univ. par Mr CLARCK de l.
année 1688. p. m. 172.

§. X.

Diximus modo, convenientiam linguarum Go-
thicae atque Turcicae ansam praeuisse Eruditis con-
cludendi, Turcas nostros a Turcis fuisse ortos.
Hanc convenientiam jam pridem observavit Nob.
STRAHLENBERG (a), qui tradit, quod LEGERUS
significaverit SPENERO (b), linguam Turcicam ex
diversis linguis esse compositam; siquidem Sacra a
Persis, Politica a Graecis, nautica & mercatilia ab
Italis, Mechanica autem & Metallica a Germanis
acceperint. Quodcirca observat, partim quod Turcae
serius in Europam pervenerint, partim quod Lingua
Turcica cum veteri Germanica, Gothica, Celtica
& Britannica propiorem habeat nexum, quam sibi
persuaserit LEGERUS, adeo ut in veteri Turcica
& Tartarica lingua invenerit aliquot centena vo-
cabula, exceptis Mechanicis & Metallicis, nec solum
nomina, sed etiam verba, quae apprime inter se
convenirent atque eandem haberent radicem.
Quare non improbat illorum sententiam, qui Fran-
cos & Turcas ex eadem stirpe ortos fuisse existi-
mant. Omnium vero elegantissime, ut solet, hanc

convenientiam nuperrime ostendit Decus Academiae Carolinae Celeb. D. nus Prof. BRING (c). Nostrium nunc est, causas tantum hujus convenientiae paucis enarrare; quarum primam constituimus, quod *Turcae* nostrates & *Turcae* ex eadem stirpe processerint. Et quamvis migrationibus variis Tauro-Scytharum peregrina multa vocabula huic linguae fuerint admixta, multa tamen & quoad sonum & quoad significatum integra manserunt. Hinc quoque altera lingua alteri in genuina vocum significatione indaganda haud exiguum mutuatur lumen (d). Altera causa est, quod Gothi nostri frequentes Constantinopolin olim sint profecti, & custodiam Palatii Imperatoris Graecorum nomine *Varin-gorum* egerint. Cumque hi numero plurimi fuerint & in magna dignitate hic vixerint, probabile est, quod Graeci multas Gothicas voces in suam linguam transtulerint. Ex Graecis deinceps subjugatis & sequiori *Tauro-Scytharum* colonia, Turcis scil., unica natio & successu temporis ex diversis linguis unica & communis lingua fuit conflata; quare lingua Turcica non potest non Gothicis vocabulis luxuriare. An vetus Scandica lingua adventu OTHINI II per Turcas sit mutata multi multa disputant. Et certe quum multis ille affectis fuerit stipatus, negari nequit, quin lingua aliquam subierit mutationem; sed forte non magni illa fuit momenti, praesertim cum uterque OTHINUS ex eadem gente fuerit ortus, & praeterea GYLFO ita intellexerit linguam OTHINI, ut cum ipso eruditos, pro suo Saeculo, sermones flati-

fin institueret potuerit. *Asamal* vero non novam linguam, sed tantum excelsum dicendi genus fuisse arbitror, quod *Othinus* mirabili modo ex lingua in Septemtrione tunc usitata composuit, ut ita exprimeret profundas cogitationes & augustiores sententias.

- (a) l. c. p. m. 59. (b) *Miscell.* LEIBNITZ. p. m. 152.
(c) *Epist. Ejus ad Nob. Cane. Const. & Equitem Dn. JOH. H-RE* p. 21. segg. (d) *Ibid.* p. 33. & segg.

§. XI.

Dispiciamus nunc ex instituti tenore, quid de antiquis *Turcis* seu *Tircis* memoriae prodant annales nostri. In initio Historiae *Hervaræ* hæc leguntur: *Tirkjar oc Asie man komo à Nordur-laund. i. e. Tyrca & Asiatici populi in Septemtrionem venerunt* (a). Et alio loco: *Þessu samtida komo Austan ásia menn oc Tirkjar, oc bigdu Nordur-laund. Odin formadr þeirra atti marga sonu. i. e. Hoc tempore Asiatici populi & Tyrca ex oriente venerunt, & in borealibus terris confederunt. Dux & Antesignanus eorum OTHINUS plures habuit filios* (b). Item alibi hæc occurrunt verba: *Odin var Tyrkia Kongur; þan flyde fyrer Romverjum Nordur þingad, i. e. Turcarum Rex fuit Othinus, qui Romanos effugiens huc in Septemtrionem concessit* (c). Huc pertinet etiam, quæ habet ARE FRODE, qui in Genealogia sua vocat Othini filium YNGVE *Turcarum Regem*.

(a) *Herv. Hist. c. 1.* (b) *loc. c. 6. 17.* (c) *Vid. Landsdagatal.*

§. XII.

Ubinam vero in Septemtrionalibus oris habitaverint Turcæ, quæstio est altioris indaginis. Nobis perquam verisimile est, nam certi quid adfirmare, monumentorum inopia, qua admodum premimur, non permittit, quod in Orientalibus Scandinaviæ provinciis penates suos in primis constituerint. Huc quadrant verba STURLONIDIS: *Fjallgarður mikill geingur af Land-norþre til ussurs, sa skilur Svíþjóð ena miklu oc önnur Ríike. Fyrer Sunnan fjallit er eigi langt til Tyrklands, þar atte Opinn Eignir sðrat.* i. e. Ab ortu solis hyberni editissima longissimaque montium juga protenduntur, Svethiam Magham ab aliis regnis distinctantia. Ab Australi horum parte haud ita procul abest Turcia, ubi magnos districtus possidet OTHINUS (a). Sequenti etiam tempore Svethiæ Rex SVEGDURUS, *Rjólmeri* filius, in Turciam & hinc in magnam Scythiam se contulit, rebus in bello feliciter gestis gloriam sibi acquisiturus, ubi multos cognatos invenisse ipse dicitur (b). Paulo adhuc plenius sedes *Turcarum* determinat ADAMUS BREMENSIS: *Supra Sconiam, inquit, tenso limite Gothi habitant usque ad Bircam; postea longis terrarum spatiis regnant Sveones usque ad terram fæminarum. Supra illos Wilzi, Mirri, Lami, Scuti &*
Tur.

Turci habitare feruntur usque ad Ruzziam (c). Adeoque quin in Orientalibus nostris provinciis jam tum confederint, dubitari omnino nequit.

(a) Vid. *Heims Kringl. Tom. 1. p. 51.*

(b) *I. e. p. 15.*

(c) *Hist. Eccles. p. m. 136.*

§. XIII.

Antequam vela dissertationis nostræ contrahimus, cymbamque ex obscuro pelago, cui nos commisimus, in portum subducimus, erunt quædam adhuc momenta breviter strictimque adferenda. 1:o Cum igitur Scandiana natio ex Asiaticis populis atque Turcis fuerit composita, ceu docent annales, atque Majores nostri, paganismi tenebris involuti, binos præsertim coluerint DEOS *Thoronem*, Goth. *Tyr*, atque *Othinum* seu *Jovem* & *Martem*, verisimile admodum est, quod *Turce* in primis *Thoronem*, ceteri autem *Othinum* sint venerati, quamvis postmodum communia utriusque gentis facta sint sacra. Quam in rem plurimum facit, quod *Czawaschi* DEUM, quem colunt, appellent *Thor*, quem *Czeremissii* nuncupant *Jomala*, eique mense Octobri primitias fructuum, in primis vero recentes offerant placentas (a). 2:do In Orientalibus oris plura supersunt loca, quæ veterum *Turcarum* nomen & memoriam refricant. Sic ipsa nostra urbs *Aboa* etiamnum a Fennis dicitur *Turcu* (*). Immo, observante STRAHLENBERGIO, *Turnja* & *Turu* apud Sibericos popu-

los significat metropolin (b). Quocirca non erit reticendum, quod Auctores populos Siberiæ proximios a parte meridionali ponant *KaraKalpackos* & *Torgutos* (c), quorum hi procul dubio etiam sunt *Tyrigetarum* nepotes. 3:tio Si quis hinc colligere vellet, Fennos nostros esse Turcarum progeniem, illi non adeo facilem adderemus calculum; quamvis negari nequeat, quod in nostras oras penetraverint, immo quâ partem heic confederint. Nam Turcas Scythicæ fuisse originis jam in antecedentibus dilucide ostendimus, quos natales *Fennis* vindicare, cum partim maxima linguarum discrepantia, partim alia impediunt momenta, non audemus. 4:to Admodum probabile est, quod Turcarum nomen in Septemtrione non diu superfuerit, sed cum animadverteret OTHINUS II priores Scandiæ incolae esse Scythas, ut majorem sibi apud hos conciliaret amorem, totum populum Scythas Gothosque, & vastum imperium *Svethiam Magnam* (*Svitbiod hiaz Myckla*) cognominavit.

(a) STRAHL. l. c. p. m. 347. nec non PETR. BRÖMS. *Diff. de Religione Siberiens.* p. 14. (*) In hoc ambigui versamur, nam sunt rationes quæ negant, Aboam esse cognominatam a Turcis. (b) Ejusd. l. c. p. m. 64. qui ulterius perhibet p. 425, quod urbs Tobolski etiamnum a Tattaris dicatur *Tura vel Thura*. (c) Vid. cit. BRÖMS. *Diff.* p. m. 5.

§. XIV.

Quamquam multa adhuc dicenda restarent, cogimur tamen heic abrumpere telam, ponente obstacula
tem-

temporis angustia. Suscipe interea C. L. hoc primum a nobis & forsitan ultimum Specimen Academicum, & consule illi, qui non ductus spe præmiorum sed tantum amore in Historiam scripsit.

S. D. G.

AUCTORI

Hujus Dissertationis Eruditissimo.

Sic recolis studium non nostro ignobile Sæclo;
Sic & in Historiis se tua cura locat.
Scilicet egregio veri Tu captus amore
Hoc studiis normam constituisse cupis.
Quid pudeat Svecos cognatos sanguine Turcis?
Et plaustris Scythicis ducere stemma suum?
Stemmata quid prosunt? non est sita nomine virtus;
Sola facit magnos mens animusque bonus.
Virtuti est pretium; nec virtus perdit honorem,
Obscura quamvis sede locata foret.
Roma suæ gentis cunabula ducit ab ipsis
Barbarico sœtis vivere more viris.
Nec magis illustres Europæ cætera Patres
Regna dabunt: Patres namque habitare casas.
Sit procul a nobis fastusque & gloria vana;
Dicere, quæ tellus optima, nemo valet.
Tu sed, Amice, tuis servire laboribus orbi
Pergas: Sic fastis tu celebrandus eris.

Hafniæ, ipsis Kalend. Maji.
MDCCLXVI.

J. A. S.